

KEND DIN...

EUROPÆISK BÆVER

- Danmarks største gnavende ingeniør

Bæverens historie i Danmark

Bæveren (*Castor fiber*) kom oprindeligt til Danmark efter den seneste istid for 12.000 år siden og blev en del af den danske natur. I takt med landbrugets udvikling og fældning af skove i Danmark, forsvandt bæverens levesteder. Samtidigt blev de jaget for deres kød og pels. Derfor uddøde bæveren i Danmark for 2000- 2500 år siden. Historien om bæveren i Danmark slutter dog heldigvis ikke der. I 1999 blev 18 gnavende ingeniører indfanget i Elben, Tyskland og fragtet til Danmark. De blev sat ud i Klosterheden og har siden spredt sig i Midt, Vest og Nordjylland. I perioden 2009 - 2011 er der også blevet sat 23 bævere ud i Arresø, Nordsjælland. Ved udsætning af bæver har vi fået en økologisk hjemmehørende nøgleart tilbage i den danske natur.

Danmarks største gnaver

Bæveren er Danmarks største gnaver, der er tilpasset et liv i vandet og lever i vandløb, søer og andre ferskvandsområder. Deres ben er korte og kraftige hvilket gør dem noget kluntede på land, men med svømmehud mellem tæerne på bagbenene er de gode svømmere, og kan dykke i op til 15 minutter.

Bævere lever i små familiegrupper, der består af forældrene, deres et år gamle unger samt et nyt kuld unger. Når ungerne bliver kønsmodne som 2-årige, skal de finde deres eget territorium. En bæver lever i 7-8 år og den lever ikke helt sit liv samme sted. Når ressourcerne omkring bæverboet er opbrugt, flytter de videre til en ny lokalitet, hvor de laver et nyt bæverbo og nye dæmninger.

Bæveren er planteæder, og spiser urter, græs, skud, blade, små kviste og vandplanter i nærheden af deres bo. Den foretrækker træer som bæverasp, røn og pil, men de fælder oftest birketræer, da de er mest udbredte. I vinterperioden, hvor der ikke er gang i plantevæksten, lever bæveren især af bark. Dens fortænder vokser hele livet og de holdes skarpe ved at indersiden af tænderne hurtigere slides af end ydersiden.

Bæveren og naturgenoprettelse

Gnaverens aftryk har stor indflydelse på den danske natur, og den lille ingeniør møder også modstand fordi den skaber forstyrrelser og bygger bro mellem vand- og landmiljøer ved at fælde træer og bygge dæmninger i vandløb. Bæveren ændrer nemlig landskabet for at danne sig et levested, og det kan skabe problemer for nogle lods- og haveejere, i takt med at den skaber variation i vores landskab.

Men det er lige præcis den slags forstyrrelser, der er nødvendige for at genopbygge en naturlig hydrologi i den danske natur og skabe levesteder for en bred vifte af andre arter. Dæmningerne ophober vand og danner små søer og sumpområder som med tiden også kan bane vej for nye vandløb. Bæveren øger også mængden af dødt ved som danner mikrohabitater for nedbrydende insekter, svampe, moss og lav og danner variation i skovområder omkring vandløb og de lysåbne ådale. De sumpede vådområder og ændringerne i vandcyklusser i landskabet kan holde på enorme mængder vand i tilfælde af kraftigt stormvejr og voldsomme skybrud, hvilket reducerer risikoen for oversvømmelser, og klimasikrer arealer nedstrøms. Dette er vigtigt i en tid hvor vi oplever flere ekstreme vejrforhold i takt med klimaforandringer. Så det også os mennesker, der har gavn af bæverens ingeniørmæssige evner.

Hvordan får jeg øje på en bæver?

Er man i et område med bævere kan man finde gnavehuller på barken af træer, fældede træer, dæmninger, spor af bæverlort eller fodspor langs søer eller vandløb. Hvis man er rigtig heldig, kan man se bæveren i de tidlige morgentimer eller i skumringstimerne, da det er her den er aktiv.

Find flere arter på: vildmedvilje.dk/vild-viden-2

Udarbejdet af Vild Med Vilje med støtte fra Novo Nordisk Fonden

VILD
MED
VILJE